

VALENȚE CANTITATIVE ȘI CALITATIVE ALE ȘTIRII SOCIALE AUTOHONE

Marina BOTNARIUC, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării

Le journalisme contemporaine doit répondre à la nécessité d'adopter les rigueurs de la redaction de la nouvelle aux tendances de la presse écrite, qui doit lutter pour avoir ces lecteurs sa niche dans le système media. L'étude présente va analyser le rôle de la nouvelle, insérée dans la presse écrite de l'espace de la Moldavie et va apprécier ses valeurs de la qualité et de la quantité.

În actualitatea proliferării și diversificării mijloacelor de informare în masă, segmentul presei scrise se caracterizează prin deplasarea accentului de la funcția de informare spre cea de analiză. Comoditatea și rapiditatea accesului la știri prin intermediul jurnalismului on-line a impus presa scrisă să devină o sursă clasică care să ofere alte perspective și alte unghiuri de abordare a subiectelor. Ascensiunea jurnalismului în mediul virtual, proces la care asistăm în timp real, solicită revizuirea rolului ziarelor care nu pot supraviețui doar prin instrumentul de bază al jurnalismului de informare – știrea. Prezența acestei specii în spațiul publicistic este un atribut al conexiunii dintre presa scrisă din trecut și cea actuală. În acest sistem de coordonate, relația ziar-știre trebuie analizată pe baza valențelor de cantitate și calitate a speciei menționate. Acești indicatori pot fi reperul pentru evidențierea tendințelor actuale de evoluție a știrii în paginile publicațiilor periodice și pentru justificarea prezenței acestora în segmentul presei clasice. Știrea, conectată la domeniul social, este remarcată printr-o multitudine de teme, relaționate cu cea de bază. Interesul științific se manifestă prin tendința de a observa subiectele ce apar cel mai des în vizorul presei scrise, evenimentele de ordin social ce converg prin știre în interesul opiniei publice.

Actualitatea temei studiului de față rezidă în rolul știrii sociale în spațiul publicistic al ziarelor naționale în raport cu mijloacele de informare actuale. Un aspect ce merită disimulat sunt și valențele cantitative ale speciei care se cristalizează în elemente de periodicitate, frecvență, dar și cele calitative, cercetate la nivel de corespundere cu rigorile de redactare, elaborate de teoreticienii din Occident și preluate pentru știrea autohtonă. Lucrarea științifică tinde să răspundă la necesitatea prezenței acestei specii pe paginile ziarului și să evalueze ponderea domeniului în raport cu altele trei: politic, economic, cultural.

În calitate de obiect de cercetare am selectat două ziare naționale cu periodicitate diferită: cotidianul *Adevărul* și bisăptămânalul *Jurnal de Chișinău*, monitorizate pe parcursul lunilor noiembrie 2012, februarie-martie 2013, perioade care cuprind sezoanele de toamnă, iarnă, primăvară, în care instituțiile furnizoare de servicii sociale se caracterizează prin intensitate maximă în activitate.

Cele două dimensiuni analizate au demonstrat vitalitatea acestei specii a genului informativ, prezența constantă pe paginile publicațiilor periodice. Aspectul cantitativ se află în raport de proporționalitate directă cu periodicitatea. Sensul afirmației poate fi concentrat în legea demonstrată cu ajutorul studiului de caz: Frecvența de apariție a știrilor ce tratează subiecte sociale este mai mare în cazul unui cotidian (în *Adevărul*, noiembrie 2012 – 48 % sunt știri sociale), decât în cazul unui bisăptămânal (în *Jurnal de Chișinău*, noiembrie 2012 – 49 %). Domeniul analizat este cel mai consistent datorită specificului de interferențe cu alte aspecte: politic, economic și cultural. Elementul grafic este un mijloc de informare care se află în relație de complementaritate și asigură dinamica informației prezentate într-o manieră concisă, lipsită de personificare și simbolism. La nivel intensiv, standardele de calitate ale știrii sunt frecvent încălcate. Lipsa background-ului ilustrativ pentru determinarea evoluției subiectului, lead-uri impregnate cu detalii adiacente evenimentului sau lipsa elementului de noutate, încălcarea regimului de surse, neindicarea furnizorului de informație, admiterea aprecierilor, inserarea știrilor ce se referă la viitor: acestea sunt piesele care deformează imaginea știrii sociale pe paginile celor două publicații.

În ce privește spectrul tematic, subiecte din sfera educației, medicinei, sănătății publice, corupției, situației criminologice, precum și evenimentele fierbinți, cu caracter imprevizibil, dar și cele reci, convertite în materiale de presă sunt tratate în perioada celor trei luni de monitorizare. Tipologia știrilor este clasată la nivel de național, local, internațional, specific ziarelor generaliste. *Jurnal de Chișinău* se caracterizează printr-un număr redus de știri, dar sfera socială este tratată în majoritatea dintre ele, la fel ca și în cotidianul *Adevărul*. Axa temporală și spațială este extinsă prin raportare la realitate ce formează cea de-a treia dimensiune. Publicul are posibilitatea de a avea acces la fluxul informațional, funcția de socializare este, în acest mod, exercitată și catalizată.

Dinamica de apariție este aproximativ constantă pentru cele două ziare și e o variabilă independentă de perioadă: în noiembrie 2012 și februarie-martie 2013, teme sociale au fost tratate în majoritatea știrilor.

Specificul autohton parvine prin spectrul tematic analizat. Deși știrea e redactată după standardele profesionale ale piramidei inversate, acceptate la nivel mondial în practica jurnalismului, articolele preiau nuanțele spațiului sociocultural, descriu problemele comunităților la un nivel particular, în cazul dat, național.

Particularitățile de prezentare a informației potențiale sunt diferite pentru cele două publicații. Cotidianul este supus presiunii timpului, de aceea conține un număr semnificativ de flash-uri. Astfel, concizia este caracteristica predominantă pentru *Adevărul*, dar nu în defavoarea calității. În *Jurnal de Chișinău* doar unele fotografii, anexe la articole de presă sunt însoțite de le-

gendă. Din această perspectivă, fotografia documentară nu poate fi interpretată facil, este necesar un efort pentru a efectua relaționarea cu subiectul.

Poziția specifică a știrii sociale pe paginile publicațiilor din presa scrisă e dedusă din necesitatea acesteia de a face față concurenței cu alte mijloace ale sistemului mediatic ce lucrează în timp rapid. Totuși, auditoriul presei scrise este forța motrice care dictează vitalitatea ziarelor în epoca tehnologiilor informaționale și influențează conținutul ce trebuie să se intersecteze cu aria interesului informațional. Publicațiile periodice au un grup de cititori fideli acestui mijloc de comunicare în masă, de aceea substituirea totală a genurilor informative cu cele analitice ar reduce din dinamică și ar diminua diversitatea formelor de expunere.

În urma elaborării studiului, am sintetizat unele percepțe în calitate de recomandări pentru depășirea limitelor identificate: efectuarea unui studiu sociologic (Metoda de cercetare ar permite studierea și prognozarea comportamentului cititorului pentru concordarea eforturilor în activitatea publicațiilor cu cerințele acestuia), indicarea surselor în procesul de redactare a știrilor; evitarea publicării știrilor ce se referă la viitor pe axa temporală în spațiul publicistic limitat și optarea în favoarea celor cu pondere mai mare (știri despre ce s-a întâmplat), conform valorii informaționale ar fi un vector de sporire a calității.

Referințe:

1. COMAN, M. *Manual de jurnalism. Tehnici fundamentale de redactare*. Iași: Polirom, 1997. ISBN: 973-9248-89-6.
2. GRIGORYAN, M. *Manual de jurnalism*. Chișinău: Centrul Independent de Jurnalism, 2008. ISBN: 978-9975-9599-7-1.
3. POPESCU, C. F. *Manual de jurnalism*. București: Tritonic, 2003. ISBN: 973-8497-17-5.
4. PREDĂ, S. *Tehnici de redactare în presa scrisă*. Iași: Polirom, 2006. ISBN: 973-46-0285-3.
5. RANDALL, D. *Jurnalismul universal. Ghid practic pentru presa scrisă*. Iași: Polirom, 2007. ISBN: 978-973-46-0551-4.
6. VÂLCU, V. *Jurnalismul social*. Iași: Polirom, 2007. ISBN: 978-973-46-0749-5.

*Recomandat
Georgeta STEPANOV, dr., conf. univ.*